

«L'índex d'afiliació empresarial és del 85% i tan sols del 15 en el cas dels treballadors»

ENTREVISTA. Lluís Vidal Sixto Als, des del 2012, el secretari general de la Catalunya Central de CCOO, que abraça el Bages, el Berguedà i Osona, i des del 2004 havia estat secretari general del Bages i del Berguedà. A les tasques de coordinador general, com a llicenciat en Dret hi afegeix les del gabinet juràdic i organitza la formació dels delegats sindicals.

De jove havia estat president nacional de la Joventut Obrera Cristiana (JOC) i havia fet tasques de voluntari a la Fundació Assistencial Manresana de la Casa Cots. Expert en rellotgeria, va fer l'aprenentatge a la joieria Tous.

Quina valoració fas del teu pas per la Joventut Obrera Cristiana (JOC)?

Recordo que vaig participar molt activament en les excursions, les festes i les xerrades que s'organitzaven els caps de setmana. Sempre més m'he mirat amb simpatia els moviments de joves d'esplai, relacionats amb l'Església i la solidaritat. Crec molt en la gent que es mou per fer un canvi social profund. Veig que hi ha relleu i penso que cal creure en els joves en tots els àmbits.

A quin moment, entres a CCOO i per què?

M'hi implico definitivament el curs 1993-1994 com a voluntari i en la funció que pugui ser més útil. Procedia de la JOC, moviment de joves cristià en què la gent havia d'estar compromesa per transformar la societat. A la JOC també treballàvem per la justícia en el món laboral dels joves i dels adults perquè una de les injustícies més grans es dona en el món del treball, amb tota mena d'explotació. Per això m'afilio inicialment al sindicat, per donar suport a les activitats encaminades al renaixement de noves entitats i en defensa dels treballadors.

CCOO

Com neixen les CCOO al Bages?

Aleshores jo no hi era, però pel que m'han explicat familiars i amics, les CCOO van ser formades per gent amb inquietuds socials i prepolítiques de les grans empreses de la comarca. Inicialment hi havia treballadors de la metal·lúrgia i la mineria, associats de moviments catòlics de base i militants del PSUC (Partit Socialista Unificat de Catalunya), així com d'altres que segurament em deixo. Van creure important organitzar els treballadors amb l'objectiu inicial de defensar-los a les seves empreses i enderrocar el sindicalisme vertical. Recordo com a membres més destacats i que van fer de punta de llança Josep Fuentes, Josep Ramon Mora, Josep Cónsola, Joan Sala, Juan Manuel Zornoza o Pepe Sánchez, entre molts d'altres.

Per què el sindicat va promoure la introducció massiva dels seus representants dins del Sindicat Vertical?

El Sindicat Vertical era un punt de trobada dels treballadors. Durant l'etapa de la clandestinitat, les empreses estaven organitzades amb jurats d'empresa i enllaços sindicals. Poder utilitzar aquesta infraestructura del Sindicat Vertical ens permetia tirar endavant sense entrar en lluites directes. Les eleccions tutelades per triar els seus representants ens servien per poder col·locar-hi els nostres. Per tant, preteníem aprofitar aquest mecanisme legal per donar la volta al sistema. Penso que tot i que era una opció arriscada ens va ser útil, perquè aleshores era acceptar això o la il·legalitat. Si no s'hagués fet així, haurien perviscut alguns sectors feixistes o del sindicalisme groc durant molts més anys, en sectors com el transport de les grans ciutats amb empreses molt grans, on exercien un control mafiós de les relacions laborals.

Quin són els canvis més significatius en la lluita sindical amb l'arribada de la Transició?

Es passa d'un moviment no organitzat al reconeixement de les diverses organitzacions sindicals. D'un moviment unitari sorgeix un pluralisme d'opcions sindicals i s'exerceix el dret de vaga de manera legal.

Foto: Francesc Rubí

Lemmerz

Per què el 1982, amb la vaga de Lemmerz, el sindicalisme revolucionari s'apaga?

Significa un punt d'inflexió en la lluita sindical?

No comparteixo aquesta conclusió. En aquell moment és cert que va ser una derrota molt dura, però penso que no va canviar l'orientació global del sindicalisme. Tampoc no és cert que abans els treballadors es mobilitzaven molt i ara no. És clar que abans tenien més ressò que ara perquè veníem de la Dictadura. El que passa és que ara hi poden haver cinc mobilitzacions importants alhora que també poden tenir un ressò significatiu, però tot i així, sembla que estiguem dins d'un clima de normalitat. En aquells moments al moviment sindical se li demanava fer tots els papers de l'auca i ara ja no tant.

En quin sentit?

Doncs, encara que no ho vaig viure, es van intentar fundar CCOO de barri, juvenils, en uns intents per tal d'abraçar-ho tot. Però això no és possible. Es poden tenir continguts que no siguin sols de relacions laborals i dels convenis amb les empreses, però un altre cosa és que el sindicat hagi de fer de tot: associació de veïns, plataforma feminista, per la pau. Afortunadament, ara hi ha molta més gent que mobilitza i organitza. A les associacions de veïns també va passar fins que alguns dels seus líders es van situar com a polítics, principalment en ajuntaments, i tothom va trobar definitivament el seu lloc.

Quina diferència essencial hi ha entre la lluita clandestina del passat i la realitat del present?

No he viscut la lluita clandestina, però és evident que aquells companys que la practicaven es jugaven anar a la presó, l'exili encara que fos dins l'estat, i el fet de no trobar feina, perquè no és que hi haguessin llistes negres sinó que era molt clar que ens movíem dins d'un entorn repressiu. No sempre les conseqüències havien de ser tan extremes com el fet d'anar a la presó, però sí que era habitual ser condemnat per associació il·lícita durant deu o quinze anys.

Els sindicats depenen de les subvencions del govern?

Pel que fa a CCOO, només un 3% del seu pressupost és un ingrés directe del govern, com a subvenció, en funció de la seva representativitat. Per tant, si desapareix, estariem igual. És cert que tenim unes subvencions finalistes, en l'àmbit de la gestió de formació, però controlades per les auditories. Des de fa 6 o 7 anys, CCOO declara les seves operacions en matèria de formació a la Sindicatura de Comptes, per tal de gestionar amb la màxima transparència possible, sense estar obligats a fer-ho. No hi ha cap organització empresarial ni cap altra entitat sindical que ho faci a Catalunya.

Finançament

D'on us financeu, principalment?

De les quotes dels afiliats. Des que va començar la crisi el 2008, han baixat un 10%. Malauradament, afecten curiosament en un tant per cent més gran a la població activa, (que és la que treballa) com passa a totes les organitzacions sindicals. Tot i així, fa cinc o sis mesos vam prendre una nova mesura: la quota zero, que vol dir que qualsevol afiliat sense prestacions d'atur pot continuar afiliat.

Quines avantatges tenen els vostres afiliats i quins sectors predominen?

L'avantatge directe és tenir assessorament en tots els àmbits laborals de manera permanent, tant en salut com en les relacions laborals. Hi ha un altre avantatge indirecte, com és el fet que els sectors amb uns índexs d'afiliació més alts són els que tenen unes millors condicions de treball, com per exemple, en la mineria i la banca, sobretot quan es produeixen tancaments i EROS. Ho saben molt bé les patronals perquè l'índex d'afiliació empresarial és molt alt, al voltant del 85%, mentre que tan sols del 15 al 18% dels treballadors estan afiliats. Aquesta realitat és conseqüència de la legislació antisindical que es porta a terme des de la democràcia, en què per exemple les empreses de menys de 10 treballadors no poden tenir representants sindicals.

Històricament i globalment, quin ha estat el màxim d'afiliació a Catalunya i quins sectors són més i menys representatius?

L'afiliació no ha passat mai del 35%, globalment. Pel que fa als sectors, històricament, la metal·lúrgica, la mineria al Bages i la banca són els més ben representats; entremig, sanitat i transport. I, els que menys, comerç i hostaleria.

Pel que fa a la Catalunya Central les dades són semblants?

Sí. L'afiliació està molt diversificada, des de professionals i llicenciats a peons, dels que treballen d'escombriaires als que fan de professors o tècnics mitjans de tallers i arquitectes. Manresa té una estructura productiva similar a la de les nostres comarques. Predominen els sectors industrials (35%) amb la metal·lúrgia i la indústria agroalimentària; la mineria, de manteniment i explotació. També és significatiu el sector educatiu, tant a les guarderies com en escoles i universitats. En un segon terme quedarien els sectors sanitaris, de transport i telecomunicacions, i encara tot un reguitzell de diversificacions. El Bages és una de les 3 o 4 comarques amb més atur de Catalunya, tot i mantenir un component industrial important per sobre de la mitjana del país. Tan sols la indústria càrnia i l'agroalimentària han aguantat força i cada vegada són més importants.

En aquests darrers sectors, sobretot en els escorxadors, però, amb l'afegit de la sobreexplotació, oi?

L'explotació als escorxadors comarcals sempre ha estat molt forta sobretot pel que fa a la mà d'obra immigrada. S'ha mantingut com abans de la crisi, perquè ja se sap que els sectors de la indústria càrnia i l'agroalimentari són l'última mà d'obra de la qual es prescindeix.

Foto: Francesc Rubí

Afiliacions

A més afiliacions, millors condicions laborals?

Sí, és un fet estadísticament demostrable. Les empreses i sectors amb més afiliació tenen millors condicions laborals i de salut que les que no i els convenis es compleixen molt més. En aquests casos, el representant sindical en moltes empreses sembla que no faci res, però fent un símil vindria a ser com la barrera de l'embassament de l'aigua. Si en deixes obertes les comportes se'n va tota l'aigua fins a fer una gran riuada. Sense convenis el despotisme empresarial es generalitza. Hi ha molta diferència entre cobrar el salari mínim com demana el Partit Popular o el de conveni. No és el mateix cobrar 700 que 1.000 euros. Per això el PP vol eliminar els convenis col·lectius. El fet que no hi hagi representació sindical ens portaria a l'època de les plantacions bananeres, encara que l'empresari fos la persona més meravellosa del món, perquè s'hi vol lluitar amb un mercat competitiu on el que té molts avantatges, per no desaparèixer, acaba fent una cosa similar al del costat.

Per què la història oficial oblida els moviments socials i n'arracona els seus protagonistes?

Perquè interessa mantenir uns certs privilegis. La igualtat d'oportunitats entre les persones i els drets humans són exemples interessants, però al poder li convé que no es propaguin ni es

coneguim. En aquest sentit, a nosaltres ens ha interessat potenciar algunes iniciatives com ara la de recuperar la història del moviment obrer a la comarca i recollir el testimoni de les persones que han fet història, amb avenços en les condicions de treball i en la vida del conjunt de la població. És clar que la lluita de classes no ha desaparegut, com ens recorden sovint els multimilionaris que a més a més ens diuen que l'estant guanyant que és el que veritablement els interessa. Molts partidaris de les històries oficials volen esborrar el record dels que volen una societat diferent a la seva i fins i tot en països no democràtics, practiquen l'eliminació física dels defensors dels drets humans en general.

Amb més de 6 milions d'aturats reals a l'estat, encara es pot parlar de la societat del benestar?

Penso que en aquests moments ja no estem en la societat del benestar ni a Catalunya ni a Espanya, sinó que estem en un nivell baix respecte a Europa. Ara bé, es pot recuperar la societat del benestar? Crec que hi ha mitjans econòmics suficients que permeten fer-ho, però l'actual sistema polític de distribució de la riquesa no ho permet. Als governants d'avui els interessa que el benestar arribi a poca gent i el seu objectiu és acabar amb l'estat del benestar. Penso que amb d'altres estructures no seria necessari treballar més de 25 hores setmanals, però ara ningú ho diu. Des de fa uns anys s'acumula la riquesa en menys persones, mentre la majoria es va empobrint. Per tant, hi ha una lluita econòmica, política i ideològica. Margaret Thatcher deia que només calia comptar amb la societat dels dos terços, que el restant estigués en la misèria ja li semblava bé. Simplement si es redistribuís millor la riquesa i es fessin fora els paradisos fiscals ja s'aconseguiria retornar a la societat del benestar, sense destruir el capitalisme i sense expropiar res a ningú.

Alternatives

Però, ara per ara, hi ha una alternativa creïble al capitalisme neoliberal?

Hi ha lluites parcials immediates d'empreses o sectors perjudicats directament, però no una alternativa global que està en construcció en tot Europa. Com que no hi ha un projecte social de mínims, predomina un conservadorisme salvatge.

De tota manera sí que hi ha intents de plantar cara, encara que sigui parcialment?

Evidentment, mai no s'ha de renunciar a res i l'alternativa passa per organitzar la gent en tots els àmbits: social, sindical i polític. També s'ha de tenir en compte que un dels elements que van ajudar que la dreta espanyola estigui com està fou la nefasta actuació del govern anterior que d'esquerra moderada no en tenia res i els va fer la feina. Ara estem en una etapa de resistència com el Bienni Negre (novembre de 1933 a febrer de 1936) o la Dècada Ominosa, (1823-1833) en què la dreta està molt interessada a fer veure que no s'estigui fent res. Cal pair aquesta situació i que no tinguin més efectes negatius. És ben cert que hi ha moviments actius com la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, recolzat amb les signatures del moviment sindical, que planten cara. S'han fet vagues generals, s'han presentat iniciatives legislatives, però tot plegat de moment queda absorbit pel sistema que ha llançat una ofensiva ultracapitalista que ho engoleix pràcticament tot. Ara bé, malgrat no estar en una situació d'avenç, cal continuar lluitant i formar el germen d'una nova cultura popular, on tota organització és útil. Cal assessorar, donar valor d'organització als col·lectius per avançar i implicar-se transversalment.

En circumstàncies de greu crisi econòmica ressorgeix l'extrema dreta. Com en veus la situació actual a l'estat?

Des de fa uns anys, l'extrema dreta espanyola està integrada al Partit Popular. És evident que és un perill latent i que pot créixer de la mà de la xenofòbia, quan les situacions són dolentes, algú ha de tenir la culpa de la crisi i es busca un boc expiatori. De moment, a l'estat es manifesta en una forma populista amb UPyD, mentre a Catalunya, ni PxC ni Ciutadans han acabat de quallar, però en d'altres països, com per exemple Grècia, ja està passant.

Et consta que el president Rajoy ha ficat mà a la caixa del fons de reserva de les pensions, per evitar el rescat espanyol?

Dues vegades. Havia de mantenir els fons de reserva amb inversions públiques del tresor públic i l'altre 50% amb bons d'Alemanya i d'altres països, i com que no ho ha respectat és veritat que tota la reserva està invertida en bons porqueria espanyols. No sé si és més greu el tros que s'ha emportat directament o la baixa qualitat de les inversions realitzades a la borsa. Penso que és igual de greu, però el cert és que l'actual reserva és fictícia, de palla, i ja no existeix.

Com veus l'actual paper de la premsa estatal, en plena crisi?

Els grans mitjans de comunicació juguen un paper molt rellevant en favor del poder polític estatal i reflecteixin exageradament gairebé només la visió institucional de les notícies. Comprenc que els diaris depenen molt de la publicitat i de les vendes i han patit una forta crisi, però fins i tot ara, també els de menor tirada sembla que s'apunten clarament cap a una línia sensacionalista. Pot passar també que cada vegada estiguin més desacreditats i en perdre credibilitat gairebé ningú no els faci cas, fins i tot comercialment. Es decanten massa cap a una línia institucional. Ara és l'estiu i normalment hi ha poques notícies, però mai no parlen per exemple de les activitats dels diferents espais que mobilitzen milers de nanos i dels components positius que representen.

El Perfil

Foto: Francesc Rubí

Lluís Vidal Sixto Orozco neix a Barcelona el 21 de març de 1960, però quan només tenia cinc mesos la seva família es va desplaçar a Manresa. Són sis germans. Primer es van estar a la pensió Manila i tot seguit a les cases avui enderrocades, entre el Passeig del Riu i davant de la Renfe cap a la plaça de la Reforma. El seu pare, Vidal Sixto, provenia de Conca i va treballar com a agent d'assegurances a Santa Lúcia. La seva mare, Josefa Orozco, va néixer circumstancialment a Melilla, on el seu pare hi feia de militar. Tot i que va treballar un temps a la fàbrica tèxtil de Sant Marc, fou mestressa de casa. Comença a anar a l'escola Sant Ignasi, on s'estarà fins als 6 anys, després passa a l'Oms i de Prat fins als 11. Va un any a la Renaixença (que aleshores encara era oficialment el Grupo Escolar Generalísimo Franco) i acaba el Batxillerat Elemental a l'institut Lluís de Peguera. Tot seguit comença Formació Professional a l'Escola de Mestratge Industrial. Als 15 anys participa activament en moviments socials de base, com el Moviment Júnior a Crist Rei, però sobretot amb els mossens Juvells i Florenci Costa a la barriada Mion, on de seguida es va integrar a la Joventut Obrera Cristiana, fins arribar a ser president nacional de la JOC a Catalunya. Als 15 anys ja s'ha de posar a treballar i el seu primer contacte amb el món del treball va ser cobrant rebuts d'enterraments cada mes i algun d'annual per incendis, d'assegurances Santa Lúcia. Poc després comença l'aprenentatge de sastre al carrer de Sant Miquel. Al cap de poc temps entra a fer d'aprenent de rellotger a la joieria Tous del carrer del Born i esdevé oficial: "Aleshores eren una família molt pencaire que estaven en un moment de transició entre els avis i els pares. Recordo que tractaven bastant igual a tota mena de clients, a diferència d'altres joieries de Manresa. Estaven molt preocupats per estar al dia i assistien a diverses fires. Com a empresa petita feien un esforç important. Hi havia tres grups de treball: els dependents, els joiers i els rellotgers". Guarda un bon record del responsable del taller de Tous i mestre seu, Joan Miravittles, així com també d'Isclé Font, el Rubiralta de la carretera de Vic o Joan Pallàs, entre d'altres. Fa el servei militar a Melilla, quan es produeixen els fets del 23F de 1981. El 1989 entra a treballar a la joieria Bellorbí, amb qui havia estat el seu company a Tous, i s'hi està fins al 1994. Paral·lelament estudia el batxillerat nocturn al Peguera i inicia els estudis de Dret fins a llicenciar-se el 1994. Casat amb Núria Perramon, delineant de l'Ajuntament de Manresa, que havia treballat amb l'arquitecte Ton Baraut, tenen dos fills: el Joan i la Marta, llicenciada en Ciències del Mar.

Canalitza les seves inquietuds socials i humanistes entrant com a voluntari a CCOO (on ja militava des de l'any 1977) i fa de reforç en l'assessorament legal dels afiliats. El 1995 és nomenat secretari d'Ocupació i durant quatre anys fa tasques d'assessor en qüestions formatives, de Formació Professional. Aleshores passa a secretari d'Organització i es centra en les eleccions

sindicals: *"Organitzo i impulso les eleccions a les empreses fins a l'atemptat de l'estació d'Atocha de Madrid l'11 de març de 2004"*. A partir d'aquesta data passa a ser secretari general del Bages i el Berguedà en substitució de Josep Fuentes. Des del novembre del 2012 és el secretari general de la Catalunya Central, que inclou també Osona, en tasques de coordinació i representació del territori en general. Com que el sindicat està organitzat per sectors, en coordina els aspectes comuns i els tres territoris comarcals, que tenen cadascú d'ells un coordinador propi. Pel que fa al gabinet jurídic, organitza la formació dels delegats sindicals i també li corresponen les tasques pròpies de la representació institucional. Entre les activitats d'oci cal remarcar la seva etapa de jugador d'escacs al Catalònia, tant en l'etapa de la Cerveseria com en la del Casino, afició que li provenia del seu pare. També va fer de voluntari a la Fundació Assistencial Manresana, a la Casa Cots i havia fet tasques de suport a nois i noies en una llar de la Parada.